

O'zMU XABARLARI

ВЕСТНИК НУУЗ

ACTA NUUZ

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKİSTON MILLİY
UNIVERSİTETİ İLMİY JURNALI

JURNAL
1997 YILDAN
CHIQA
BOSHLAGAN

2024
1/8

Ijtimoiy-
gumanitar
fanlar turkumi

Bosh muharrir:

MADJIDOV I.U. – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinosari:

ERGASHOV Y.S. – f-m.f.d., professor.

SHIRINOVA R.X. – fil.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik.

Ashirov A.A. – t.f.d., prof.

Balliyeva R. – t.f.d., prof.

Malikov A.M. – t.f.d., prof.

Yusupova D.Y. – t.f.d., prof.

Yunusova X.E. – t.f.d., prof.

Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof.

Mo'minov A.G. – s.f.d., prof.

Abdulayeva N.B. – f.f.d., prof.

Madayeva Sh.O. – ff.d., prof.

Tuychiyev B.T. – f.f.d., prof.

Utamuradov A. – f.f.n., prof.

Muxammedova D.G. – psix.f.d., prof.

Boltaboyev H. – fil.f.d., prof.

Rahmonov N.A. – fil.f.d., prof.

Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof.

Sa'dullayeva N.A. – fil.f.d., dots.

Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., dots.

Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., PhD.

Mas'ul kotib: **PARDAYEV Z.A.**

TOSHKENT – 2024

MUNDARIJA

Tarix

Abduzohirov R. Migrantlar oilasida farzand tarbiyasi haqida ayrim mulohazalar	4
Ataxanov R. Buyuk davlatchilik: e'tibor va e'tirof.....	7
Davronov A. O'zbekiston harbiy xizmatchilarning ma'naviy-ma'rifiy sohadagi faoliyatি	10
Djumanov S. O'zbekistonda sovet hokimiyati yillarda diniy qadriyatlarimizga munosabat va uning oqibatlari	13
Mamatqulov A. Samarqand-Qarshi iqtisodiy rayonining o'ziga xos xususiyatlari (XX asrning 50-80 yillari misolida).....	16
Mamatraimov U. Xalq tabobatining aholi sog'lig'i ni saqlashdagi o'rni	19
Fayzullayev A. "Ijtimoiy konstruktivizm" nazariysi asosida Afg'oniston va Turkiya munosabatlarining tahlili.....	22
Xamidov O, Kattayeva G. Oks sivilizatsiyasi bo'yicha 2023-yilda nashr etilgan yangi tadqiqotlar: 3.1-qism ("Qadimgi Sharq arxeologiyasi bo'yicha 12-xalqaro konferensiya materiallari" to'plami misolida)	26
Xalmuminov U. Qadimgi turklarda savdo-sotiq munosabatlari	29
Xudayberdiyev I. Zamonaviy Afg'oniston-Pokiston munosabatlarida Markaziy Osiyoning ahamiyati	32
Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik	
Abdullahayev A. Globbalashuv davrida diniy va dunyoviy madaniyat uyg'unligini ta'minlashning nazariy-metodologik muammolari	35
Abdumalikov A. Ijtimoiy taraqqiyotni ta'minlashda tabiat-jamiyat-inson munosabatlarini boshqarishning ekologik-axloqiy asoslari	38
Abduraximov Sh. O'quv faoliyatida talabalarning stressga bardoshlilikni ijtimoiy-psixologik jihatlari	41
Avaziyazova D. Xorijiy talabalarni oliy ta'limga moslashtirishning psixologik imkoniyatlari	44
Allabergenova R. 5-6 yosh bolalarda koordinatsion qobiliyatlarini gimnastika sport vositalari bilan rivojlantirish metodikasi	47
Almamatov M. Akmeologik yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy-ma'naviy qadriyatlarini takomillashtirish metodikasi	50
Baratova D. Noto'liq oilada tarbiyalanayotgan bolalarning oildagini rollar va otalik maqomi to'g'risidagi tasavvurlari	53
Bekbaev P. Neoplatonizm в ракурсе философии традиционализма: компаративный анализ	56
Bozorbayev I. Pedagog kadrлarni malakasini oshirishda kontekstli yondashuv	59
Galimov R. Janubiy Osiyo mintaqaviy xavfsizligiga tashqi omillar ta'siri	61
Gulyamova N. Creativity in the educational system of Finland and Uzbekistan (comparison between two countries).....	64
Davronova F. Kimyo fanini imitatsion modellar yordamida o'qitishning didaktik va pedagogik asoslari	67
Diyorov S. Siyosatni shakillantirish va amalga oshirishda ta'lim muassasalarini ishtiroti	70
Jabborov T. Modulli ta'lim texnologiyasida o'quvchilarini mustaqil misol va masala yechish ko'nikmalarini rivojlantirish imkoniyatlari	73
Jumayev A, Ashurov R. 5-7 sinf o'quvchilarini jismoniy tarbiya darslarida harakat qibiliyatlarini rivojlantirishning pedagog xususiyatlari	76
Jo'rabayeva N. Mirzo Abdulqodir Bedil falsafasi tahlili	79
Jurayeva A. Davlat-xususiy sheriklik tushunchasining mazmun va mohiyati, uning ijtimoiy-falsafiy ahamiyati	82
Zaynabitdinova G. Yangi O'zbekiston sharoitida raxbarlarining bo'shqaruv madaniyatini rivojlantirish usullari	85
Ziyoev I. Davlat organlari va biznes tuzilmalarining munosabatlari siyosiy tadqiqot obyekti sifatida	87
Zokhidov S. The impact of technology on information processing and cognitive load in distance education	90
Inagamova M. Xalqaro mehnat tashkilotining ishlayotgan erkaklar va ayollar uchun teng munosabatlar va teng imkoniyatlari: oilaviy majburiyatlarga ega xodimlar to'g'risidagi 156-sonli konvensiyasini O'zbekiston respublikasi tomonidan ratifikatsiya qilishining ayrim jihatlari	93
Islamov N. Atamalar mazmunini tushunishning pedagogik shart-sharoitlari	96
Ismoilova D. Shaxs yo'nalganligining psixologik xususiyatlari	99
Ishonkulova N. O'zbek oilasida destruktiv nizolarni tadqiq etish muammosining nazariy tahlili	102
Kadiradjiyeva L. Диссоциация супружеских союзов: анализ факторов, процессов и последствий в контексте современной социологии	105
Karimov I. Elektron ta'lim muhitida klinik fanlarni o'qitish metodikasining pedagogik-psixologik jihatlari	108
Kasimova N. Rivojlangan mamlakatlarda kasbiy kompetensiyaga oid ilmiy yondashuvlar	110
Qarshiyeva D. Yoshlarni tarbiyalashda milliy qadriyatning o'rni	113
Qo'chqarov B. Jismoniy tarbiya va sport vositasida umumta'lim maktabi o'quvchilarining axloqiy munosabatlarini shakllantirishdagi tadqiqot usullari	115
Madraximova D. Shahobuddin Marjoniy tatar xalqining buyuk pedagogi, tarixchisi va faylasufi sifatida	119
Mamajonova E. Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida biofarmatsiya fanini o'qitishning metodologik asoslari	122
Matyokubova G. Nosiriddin Tusiyining falsafiy-axloqiy qarashlarining metodik mazmuni	125
Maxmudov K. Yangi O'zbekistonda yoshlarga yaratilayotgan shart-sharoitlar va liderlik ko'nimasini shakllantirish masalalari	127
Ma'mirova O. Nomarkazlashtirishning nazariy jihatlari va ularning talqinlari	130
Muhammadiev A, Abdurahmonova N. Tasavvufiy manbalarda "Maqom" ta'rifi va turlari	133
Normo'minov Sh. Kichik guruhlarda nizoli vaziyatlarni boshqarishda emotsiyonal intellekt vositasidan foydalanish xususiyatlari	136
Nosirova S. Yangi O'zbekistonning "mahalla yettiligi" – xalq va davlat o'rtasidagi ko'prik sifatida	138
Ostonov U. Derivative characteristics of agriculture and rural tourism terms	141
Razzoqova M. Jismoniy tarbiya va sportda jismoniy madaniyat tushunchalari ahamiyati	143
Raximboyeva D. Oila va xotin-qizlar davlat qo'mitasi faoliyatini tashkil etilishining ahamiyati	147
Rahmanova D. Jismoniy tarbiya darslarida oliy ta'lim muassasalarini talabalarini jismoniy sifatlarini rivojlantirish	150
Raxmanova N. O'zbekiston ma'naviy barqarorligiga zamonaviy tahdidlar	153
Roxibjonov A. Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida kardiologiya fanini o'qitishda integratsiyalashgan texnologiyalar va ulardan foydalanish	155
Sadiyeva I. Biologiya ta'limini Nobel mukofoti sovrindorlari tadqiqotlaridan foydalanish muammolari	158
Salahidinova X. The importance of drawing in the mental development of preschool children	160
Samadov A. Shaxsda estetik idealni shakllantirishining konstruktiv, kognitiv jihatlari	163

Sanayeva M. Ummumta'lim mакtablarida biologiya fanini elektron axborot ta'lrim resurslari vositasida o'qitishning zamonaviy metodlari va tamoyillari	166
Soatov A. Tushunchalarни eslab qolishda zanjir usulidan foydalanishning psixologik aspektlari	169
Toshmatova M. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida lingvistik va kommunikativ kompetensiyalarni rivojlantrish metodlari	172
Tulanboyeva D. Ingliz tilida nofilologik yo'nalish talabalarining kasbiy kompetensiyasini rivojlantrishning ilmiy-nazariy muammolari (kimyo yo'nalishi misolida)	175
Turabov A. Mutaxassis shakllanish evolyusiyasining kasbiy mobillik modeli	177
Turobova M. Oilavy hayotga tayyorlikning ijtimoiy-psixologik tahlili	181
To'xtayeva F. O'quv jarayonini modellashtirishni takomillashtirish	184
Ulug'murodov E. Islom ta'limotida aql, ilm, amal sifatlari determinatsiyasi	186
Usmonova L. Ilm-fan dinamikasining immanent, genetik-evolyutsion va funksional vazifalari	188
Fayziyeva M. Ta'linda demokratlashuv tamoyilining mazmun mohiyati	191
Файзуллаева З. Воспитательное значение слова в трудах Низами Ганджави	193
Xamdamova M. Цифровая трансформация образовательного процесса педагогических высших учебных заведений	196
Xatamova M. Maktab o'quvchilarining o'qish savodxonligini rivojlantrishda tushunish strategiyalarining o'rni	198
Xolmatov U. Millatlar aro totuvlik va hamjihatlikni ta'minlashning mazmuni va konceptual asoslari	201
Xolmirzayeva Z. Oliy ta'lim muassasalarida "kimyo tarixi" kursini fanlararo integrativ takomillashtirish asosida o'qitishning pedagogik-psixologik jihatlari	204
Xudoberganova M. Emotsional intellektni o'rganishga nazariy yondashuvlar: (tarix, hozirgi holat, tadqiqot istiqbollari)	206
Xudoyerberdiyev A. Axborot maydoni va internet tarmog'ining yoshlar ma'naviy qiyofasiga ta'siri	209
Xudoyerberdiyeva Sh. Aqliy operatsiyalarga asoslangan boshlang'ich sinf o'quvchilarining matematik savodxonlik metodikasini rivojlantrish	212
Haydaraliyev Sh. Mintaqaviy hamkorlik tushunchasining mazmun-mohiyati va uning ijtimoiy-falsafiy ahamiyati	215
Haytanova Y. The importance of developing intermediate learners' critical thinking skill	218
Hasanov Sh. Jamiyat hayotida siyosiy ziddiyatlarning rivojlanishlarning tarixiy bosqichlari	221
Shamsiddinova N. Научно-методологическая основа суфийских взглядов Абу Али ибн Сины	224
Egamberdiyeva N. Muomala tushunchasining ijtimoiy-falsafiy mohiyati	227
Ergashev I., Xudaynazarov A. Yoshlar ishtirokini oshirishda yoshlar parlamentlarining o'rni (xalqaro va O'zbekiston misolida)	230
Eshonova D. O'quvchilarga ingliz tilini o'rgatishning zamonaviy tendensiyalari	233
Юсупов Н. Планирование подготовки футболисток на этапе спортивного совершенствования	236
Filologiya	
Azimov I., Abduraxmonova N., Yulbarsov O. Yangi so'z va atamatalarning o'zbekcha muqobilini sun'iy intellekt asosida tahlil qilishning ilmiy-nazariy asoslari	239
Ayimbetova Z. The evolution of motif theory in world literature	244
Amonturdiyeva Sh. Og'zaki va yozma diniy matnlarning fonetik hamda imloviy xususiyatlari	248
Asronova M. O'zbek tilida rasmiy-iqtisodiy diskursning lingvistik modeli va o'ziga xos xususiyatlari	251
Ataboyev A. Ijtimoiy ongning tuzilishi va rivojlanishi xususida	254
Babayarov M. O'zbek tilshunosligida sport leksikasining o'rganilishi	256
Begmatova D. "Devonu lug'ati-turk" maqollarida hayvon nomlarining ishtiroti	260
Bumatova A. Mumtoz g'azallarda yor obrazining talqini	263
Vokhidova S. Linguoculturology: historical foundations and methodological approaches	266
Dadaxonova Z. Genre specifics of english and russian humorous discourse	269
Daminova K. The role of women in Jane Austen's works	273
Jaysanova Y. Exploring poetic devices in the early works of charles dickens	276
Karimova D. Odamning lisoniy manzarasida lingvomadaniyat va antroposentrik birliklarning mohiyati	279
Kenjayeva R. Hikmat istilohining turfa ma'nolari	282
Maxsudova N. Xalq maqollarida ingliz milliy qiyofasi	285
Mengliyeva M. Ingliz tilida aspektual ma'no ifodalovchi vositalarning leksikografik talqini	289
Мустанова Ш. Компрессия как стратегия для решения лингвистических проблем в синхронном переводе с английского языка на узбекский	292
Muhammediyev A., Xusanova K. Alisher Navoiyning na't g'azallarida masih obrazining poetik ifodasi	296
Rahmatova S. Leksik takrorlar orqali konnotatsiyaning ifodalaniishi (Eshqobil Shukur she'rlari misolida)	300
Ro'ziyeva M., Yakubova N. Ingliz badiiy asarlarining o'zbek tiliga tarjima tarixi va muammolari	303
Ruziyeva O'. Luqmon Bo'rixon asarlarida ekspozitsiyaning o'rni	307
Uluqov N., Ikramova M. Jaloliddin Manguberdi timsolining onomastik va lingvopoetik tahlili	310
Usmonova U. O'zbek tili leksikasining eskirgan qatlama birliklari	313
Xazratqulova F. Phraseologisms with floristic component in english language	316
Hayitov Sh. "Boburnoma" tadqiqiga doir manbalar	319
Hamroyeva N. Minnatdorchilik nutqiy aktining ijtimoiy-madaniy va pragmatik xususiyatari	323
Ergasheva T. Soliq xujjalarni xalqaro almashinuvini pragmalingvistik tavsifi	326
Yunusova S. Fransuz va o'zbek tillaridagi erkaklarga qaratilgan reklama matnlarining o'ziga xos xususiyatlari	329